

Schubertíada

30a edició

Estimaràs la música

Drei Opale blinken;
Durch die bleichen Steine
Schwimmen rot und grüne
Funken und versinken.

Brillen tres òpals;
entre les pedres esblaimades
suren vermells i verds,
lluen i s'enfonsen.

Erwartung
Arnold Schönberg | Richard Dehmel

Divendres 26 d'agost de 2022

Julia Kleiter, soprano
Julius Drake, piano

Lieder de Schubert, Berg, Schönberg i Wolf

**Hotel
Empordà**
Figueres
****

COMPROMÈS AMB LA CULTURA

**Hotel
Empordà**
Figueres
****

www.hotelemporda.com

Schubertiada
Vilabertran

Julia Kleiter, soprano Julius Drake, piano

Lieder de Schubert, Berg, Schönberg i Wolf

Divendres 26 d'agost,
20:30 h

Canònica de Santa
Maria de Vilabertran

17' **FRANZ SCHUBERT** (1797 — 1828)

Liane, D. 298 (1815)

Das Weinen, D. 926 (1827)

Die Gebüsche, D. 646 (1819)

Die abgeblühte Linde, D. 514 (1817)

Lied (*Ins stille Land*), D. 403 (1816)

ALBAN BERG (1885 — 1935)

17' **Sieben frühe Lieder** (1907)

Nacht

Schilflied

Die Nachtigall

Traumgekrönt

Im Zimmer

Liebesode

Sommertage

—— PAUSA ——

ARNOLD SCHÖNBERG (1874 — 1951)

12' **Vier Lieder, op. 2** (1899)

Erwartung

Jesus bettelt

Erhebung

Waldsonne (1900)

HUGO WOLF (1860 — 1903)

15' **Lieder der Mignon** (1888)

Nur wer die Sehnsucht kennt

Heiss mich nicht reden

So lasst mich scheinen

Kennst du das Land

www.schubertiada.cat

Julia Kleiter, soprano

Julia Kleiter va fer el seu debut operístic el 2004, com a Pamina (*Die Zauberflöte*), a l'Òpera de la Bastilla de París. Ha interpretat, entre d'altres, els papers de Comtessa (*Le nozze di Figaro*), Ilia (*Idomeneo*), Agathe (*Der Freischütz*), Donna Anna (*Don Giovanni*) o Eva (*Die Meistersinger von Nürnberg*). Recentment, ha cantat l'*Stabat Mater* i el *Requiem* de Dvořák, *Das Paradies und die Peri* de Schumann, *Ein deutsches Requiem* de Brahms, *La creació de Haydn*, *L'Oratori de Nadal* de Bach i el *Te Deum* de Bruckner. Julia Kleiter ofereix sovint recitals de cançó al Wigmore Hall de Londres, a París, Madrid, Munic i la Schubertiade Schwarzenberg. Actua regularment amb els pianistes Michael Gees i Julius Drake i ha actuat també a la Pierre Boulez Saal de Berlín, el Musikverein de Viena, el Mozarteum de Salzburg i la Philharmonie d'Essen.

Aquest és el segon concert de Julia Kleiter a la Schubertiada; hi va debutar l'any 2021.

Julius Drake, piano

Julius Drake viu a Londres i gaudeix d'una reputació internacional com un dels millors instrumentistes del seu camp, col·laborant amb molts dels principals artistes del món. The New Yorker l'ha descrit com un “pianista acompanyant sense parió”. Apareix regularment en els principals auditoris i festivals de música. El seu apassionat interès per la cançó ha generat invitacions per dissenyar sèries de cançons per al Wigmore Hall de Londres, la BBC i el Royal Concertgebouw d'Amsterdam. La seva sèrie anual de recitals de cançons —Julius Drake and Friends— a l'històric Middle Temple Hall de Londres ha presentat recitals amb molts cantants destacats com Thomas Allen, Olaf Bär, Ian Bostridge, Angelika Kirchschrager, Iestyn Davies, Veronique Gens, Felicity Lott, Simon Keenlyside, Christopher Maltman o Christoph Prégardien.

Aquest és el setè concert de Julius Drake a la Schubertiada; hi va debutar l'any 2012.

El *lied* i la Segona Escola de Viena

Antoni Colomer

Crític i divulgador musical

La soprano Julia Kleiter torna a la Schubertiada a Vilabertran després del seu aclamat recital de debut en la darrera edició acompanyada, de nou, pel pianista Julius Drake. Si l'estiu passat ambdós artistes van proposar un recorregut pel repertori liederístic postromàntic, en aquest cas situen l'epicentre del seu programa en dos compositors cabdals de la Segona Escola de Viena: Arnold Schönberg i Alban Berg.

Si bé les primeres manifestacions del gènere liederístic les trobem en la segona meitat del segle XVIII a través de figures com Carl Friedrich Zelter, amic i col·laborador de Goethe, o Wolfgang Amadeus Mozart entre d'altres, no hi ha dubte que l'eclosió definitiva d'aquesta fórmula poètico-musical es produeix durant el segle XIX. La nissaga que conformen, successivament, Ludwig van Beethoven, Franz Schubert, Robert Schumann, Johannes Brahms i Hugo Wolf constitueix la clau de volta sobre la qual es construeix el cànon del repertori liederístic. Un llegat que tindrà continuïtat durant la primera meitat del segle XX, període en què assolirà una diversitat estilística i formal inaudita.

Fou **Hugo Wolf**, més que cap altre compositor, qui assumí la transició d'un gènere de reminiscències decimonòniques —que tindria Johannes Brahms com a darrer representant il·lustre— envers un nou marc formal i expressiu. Les seves aportacions, especialment les inscrites en el període que va de 1888 a 1891, posseeixen un impuls dramàtic que desborda els marcs tradicionals i que, per tant, requereix una llibertat i flexibilitat estructural del tot noves. **Les quatre cançons dedicades a Mignon**, personatge sorgit de la ploma de Johann Wolfgang von Goethe, concretament de la seva segona novel·la titulada *Els anys d'aprenentatge de Wilhelm Meister* (1796), són un inspirat exemple de la intransferible i abassegadora personalitat de Wolf. La poesia de Goethe suposà una decisiva font d'inspiració pels artistes romàntics així com vehicle indispensable per l'evolució del Lied alemany. Mants compositors adaptaren els seus textos, però probablement els que més van reeixir en captar el lirisme i dramatismes de la seva poètica foren Franz Schubert i Hugo Wolf. Ambdós van posar música a gran quantitat dels seus poemes, entre ells als dedicats a Mignon, coincidència que permet comparar l'apro-

pament d'un i altre al mateix text. En el cas de **Schubert** s'imposa l'estructura estròfica a través d'una definida línia melòdica i pianística, característiques que trobem també en algunes de les cançons que escoltarem avui, com les elegíiques *Das Weinen* i *Ins stille Land* o la inicial *Liane*, en aquest cas precedida d'un recitatiu de caràcter operístic. Tornant a Mignon, en l'adaptació de Wolf els diferents estats d'ànim troben una traducció ben diferent, sempre a la recerca de contrastos expressius i expositius. La influència de Richard Wagner, per qui el compositor sentia absoluta devoció, es percep en un tractament prosòdic lliure i fluctuant que ja albira plantejaments liederístics del segle XX.

Un segle XX que, durant els primers anys i des d'una perspectiva germànica, està dominat per dues figures tan gegantines com Gustav Mahler i Richard Strauss. Tots dos seran conspicus cultivadors del gènere, si bé des de perspectives i personalitats ben diverses. En el cas de Strauss a través d'una inesgotable inventiva melòdica que, en gran part de les seves cançons, es revesteix d'un vel de melancolia de caràcter burgès mentre que Mahler, com en el cas de les seves simfonies, hi aboca tot el seu imaginari biogràfic i espiritual. Cal dir, però, que malgrat les indiscutibles obres mestres i l'ampliació envers el camp simfònic que tots dos músics aportaren a la literatura liederística, el tractament vocal d'aquestes era encara deutor de la tradició postromàntica. Seria necessària la irrupció d'una nova generació de compositors per liderar el següent pas de rosca. Una generació que avui coneixem com la Segona Escola de Viena.

No deixa de ser paradoxal que l'apel·latiu de Segona Escola de Viena, referit a un reduït grup de compositors de començaments del segle XX, fos el motiu pel qual, posteriorment i de

manera revisionista, s'ha acabat coneixent la tríada formada per Haydn, Mozart i Beethoven com a Primera Escola de Viena. Els paral·lelismes no acaben aquí perquè, si els tres gegants del classicisme van protagonitzar la transició des de les estructures hereves del barroc fins a l'estètica romàntica, Arnold Schönberg, Alban Berg i Anton Webern posaren les bases de les avantguardes musicals del segle XX.

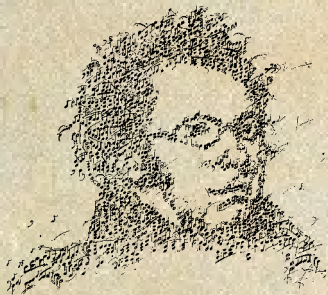
Arnold Schönberg (1874-1951) fou el pare espiritual i el guia teòric d'un moviment que va fer trontollar els fonaments harmònics sobre els quals s'havia edificat la tradició musical occidental. Mitjançant la seva proposta dodecafònica o serial, Schönberg pretenia obrir una via expressiva que superés els límits de l'exacerbat cromatisme postromàntic, que ell mateix havia cultivat, i introduís un nou ordre al discurs musical. La seva plasmació teòrica d'aquests preceptes no arribaria fins a la dècada dels vint, però anteriorment el músic vienès creà un considerable nombre de composicions que tenien la veu com a protagonista. Entre 1898 i 1905 compongué la majoria dels seus *lieder* en els quals s'imposa una estètica expressionista que aniria abandonant progressivament.

En aquest context se situen els seus *Vier Lieder, op. 2* per a veu i piano que daten de 1899. Les tres primeres cançons de la col·lecció estan basades en textos de Richard Dehmel, escriptor que inspirà també Schönberg en la composició del sextet per a cordes *La nit transfigurada*, considerada la seva primera obra mestra. Aquestes quatre cançons són representatives del Schönberg primerenc, hereu encara del joc cromàtic postromàntic, i en elles es percep la influència del seu mentor i professor Alexander von Zemlinsky. La sensualitat de l'univers de Dehmel troba la seva correspondència en unes peces d'extraordinari i concís lirisme que posa de mani-

fest, de manera fefaent, la connexió del compositor amb la tradició liederística romàntica i, especialment, amb el llegat d'Hugo Wolf.

Dels dos més il·lustres deixebles d'Arnold Schönberg, **Alban Berg** i Anton Webern, és el primer qui va tenir una vinculació més evident amb la música vocal. Les seves dues òperes, *Wozzeck* i la inacabada *Lulu*, no només són obres cabdals del segle XX sinó que, a més, revelen un talent músico dramàtic i un coneixement de les possibilitats expressives de la veu excepcionals. Els seus *Sieben frühe Lieder*, com és el cas dels *Vier Lieder*, op. 2 de Schönberg, pertanyen a un període intermedi de la seva producció en el qual l'imaginari expressionista i les teories atonals del seu mestre conflueixen. El resultat és una col·lecció de cançons d'una personalitat extraordinària així com d'una volada lírica comparable a la del millor Richard Strauss, però en el cas de Berg imbuïda d'una ambigüitat tonal i expressiva que assenyala, amb astoradora naturalitat, el camí cap a nous horitzons estètics.

SCHUBERTIADE

SCHWARZENBERG

del 17 al 25 de juny 2023
del 26 d'agost al 3 de setembre

HOHENEMS

del 27 d'abril a l'1 de maig 2023
del 13 al 16 de juliol / del 4 al 8 d'octubre

RECITALS DE LIED - RECITALS DE PIANO - CONCERTS DE CAMBRA - CLASSES MAGISTRALS

Louise Alder, Marcelo Amaral, Leif Ove Andsnes, Apollon Musagète Quartett, Ilker Arcayürek, Aris Quartett, Armida Quartett, Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ian Bostridge, Renaud Capuçon, Guillaume Chilemme, Helmut Deutsch, Anton Doppelbauer, Julius Drake, Veronika Eberle, Elias String Quartet, Christoph Eß, Till Fellner, Julia Fischer Quartett, David Fray, Sol Gabetta, Michael Gees, Kirill Gerstein, Saskia Giorgini, Matthias Goerne, Filippo Gorini, Patrick Grahl, Clemens Hagen, Julia Hagen, Veronika Hagen, Hagen Quartett, Marc-André Hamelin, Daniel Heide, Nikola Hillebrand, Steven Isserlis, Stuart Jackson, Victor Julien-Laferrrière, Mathias Johansen, Lucas und Arthur Jussen, Sharon Kam, Christiane Karg, Alexi Kenney, Katharina Konradi, Tatiana Korsunskaya, Harriet Krijgh, Konstantin Krimmel, Adam Laloum, Dejan Lazić, Leonkoro Quartett, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Michael Lifits, Hans Liviabella, Mandelring Quartett, Malcolm Martineau, Mischa Meyer, Sabine Meyer, Joseph Middleton, Minetti Quartett, Regula Mühlemann, Daniel Müller-Schott, Daniel Ottensamer, Pavel Haas Quartett, Mauro Peter, Francesco Piemontesi, Alois Posch, Marco Postinghel, Christoph Prégardien, Quatuor Ebène, Quatuor Modigliani, Josef Reif, Sophie Rennert, Fatma Said, Valerie Schatz, Matthias Schorn, Andrè Schuen, Schumann Quartett, Marie Seidler, Connie Shih, Baiba Skride, Friedrich Thiele, Ivan Vukčević, Dominik Wagner, Manuel Walsler, Antje Weithaas, Jörg Widmann, William Youn

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P. O. Box 100, 6845 Hohenems, Austria
Tel +43/(0)5576/72091, Fax +43/(0)5576/75450, Email: info@schubertiade.at

www.schubertiade.at

AGRAÏMENTS

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb l'ajut de

Diputació de Girona

 GOBIERNO DE ESPAÑA
 MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE
 inaem
INSTITUTO NACIONAL DE ARTES ESCENICAS Y LA MUSICA

 Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Castelló d'Empúries

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Vilajuïga
L'AIGUA VIBRANT

Damm
Fundació

Gràcies a

Audi
Autopodium
Girona · Olot · Figueres · Llord de Mar

el motel
Hotel Empordanès
Figueres

 CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

 EMPORDÀ TURISME
CATALUNYA-COSTA BRAVA

 ASSOCIACIÓ D'ARTISTES
DE FIGUERES
aie

AVINYONET DE
PUIGVENTÓS
AJUNTAMENT

Mitjà col·laborador

33 Cat **m**úsica
 CATALUNYA
RÀDIO

En col·laboració amb

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran

---

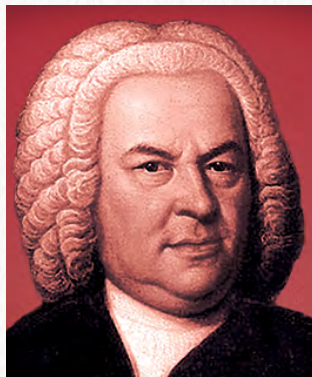
Partners internacionals

Liedzentrum Heidelberg · Schubertiade · Der Lyrische Salon Weimar

---

CONCERT HOMENATGE ALS PROFESSIONALS DE LA SALUT

J. S. Bach © Elies Cottlib Hausmann

**Maria Florea, Elena Rey, Abel Tomàs,
Bernat Prat, Helena Satué
i Vera Martínez Mehner, violins**

**Johann Sebastian Bach
Integral de les sonates i partites
per a violí sol**

→ **Dissabte 27 d'agost, 19:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© David Ruano

**Quartet Casals
Christian Blackshaw, piano**

Obres de Xostakóvitx i Dvořák

→ **Diumenge 28 d'agost, 19:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

Venda d'entrades
www.schubertiada.cat

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Organitza

---

www.schubertiada.cat

Schubertiada

Vilabertran

Divendres 26 d'agost de 2022
20:30 h
Canònica de Santa Maria
de Vilabertran

Julia Kleiter, soprano
Julius Drake, piano

FRANZ SCHUBERT

(1797 — 1828)

Johann Mayrhofer (1787 — 1836)

Liane

“Hast du Lianen nicht gesehen?”
“Ich sah sie zu dem Teiche gehn.”
Durch Busch und Hecke rennt er fort,
Und kommt an ihren Lieblingsort.

Die Linde spannt ihr grünes Netz,
Aus Rosen tönt des Bachs Geschwätz;
Die Blätter rötet Sonnengold,
Und alles ist der Freude hold.

Liane fährt auf einem Kahn,
Vertraute Schwäne nebenan.
Sie spielt die Laute, singt ein Lied,
Wie Liebe in ihr selig blüht.

Das Schifflin schwanket, wie es will,
Sie senkt das Haupt und denket still
An ihn, der im Gebüsch ist,
Sie bald in seine Arme schliesst.

Liana

“No has pas vist Liana?”
“L'he vista anar cap a l'estany”
Corre entre matolls i bardisses
i arriba al seu indret preferit.

Els til·lers estenen el seu verd fullatge,
entre les roses se sent el murmuri del rierol;
el sol daurat enrojola les fulles
i tot invita a l'alegria.

Liana es passeja en una barca
amb els confiats cignes al voltant.
Toca el llaüt i entona una cançó
sobre l'amor benaurat que floreix en ella.

Mentre la barqueta es balanceja com vol,
inclina el cap i pensa callada
només en ell, que és a la ribera,
i que aviat l'estrenyerà entre els seus braços.

Karl Gottfried von Leitner (1800 — 1890)

Das Weinen

Gar tröstlich kommt geronnen
Der Tränen heil'ger Quell,
Recht wie ein Heilungs-Bronnen,
So bitter, heiss und hell,
Darum du Brust voll Wunden,
Voll Gram und stiller Pein,
Und willst du bald gesunden,
So tauche da hinein.
Es wohnt in diesen Wellen
Geheime Wunderkraft,
Die ist für wehe Stellen
Ein linder Balsamsaft.
Die wächst mit deinen Schmerzen,
Und fasset, hebt und rollt
Den bösen Stein vom Herzen,
Der dich zerdrücken wollt'.

Das hab' ich selbst empfunden
Hier in dem Trauerland,
Wenn ich, vom Flor umwunden,
An lieben Gräbern stand.
Da schalt in irrem Wähnen
Ich selbst auf meinen Gott,
Es hielten mir die Tränen
Der Hoffnung Schiffthen flott.

Drum, hält dich auch umfangen
Der Schwermut trübste Nacht,
Vertrau' in allem Bangen
Der Tränen zaubermacht.
Bald, wenn vom heissen Weinen
Dir rot das Auge glüht,
Wird neu der Tag erscheinen,
Weil schon der Morgen blüht.

Friedrich von Schlegel (1772 — 1829)

Die Gebüsche

Es wehet kühl und leise
Die Luft durch dunkle Auen,
Und nur der Himmel lächelt
Aus tausend hellen Augen.

Es regt nur eine Seele
Sich in des Meeres Brausen,
Und in den leisen Worten,
Die durch die Blätter rauschen.

Plorar

Brolla molt confortant
el sagrat doll de les llàgrimes,
igual que una font medicinal,
tan amarga, calenta i clara.
Per això, cor ple de ferides,
ple de dolor i de callada pena,
si vols curar-te aviat,
capbussa-t'hi dins.
Viu en les seves onades
una força secreta miraculosa,
que obra en els punts adolorits
com un bàlsam suau;
creix amb les teves penes,
i agafa, aixeca i fa rodar
les pedres malèvoles
que volien trencar el teu cor.

Jo mateix ho he sentit
en aquest país de la tristesa
quan, voltat de flors,
contemplava les estimades tombes.
Vaig censurar llavors,
obcecat, el meu Déu,
i només les llàgrimes varen mantenir
a flor d'aigua la nau de l'esperança.

Per això, si et trobes presa
per la trista nit de la malenconia,
confia sense cap temor
en el poder màgic de les llàgrimes.
I aviat, quan els ulls brillin
vermells de tant plorar,
el dia lluirà novament
perquè el matí ja haurà florit.

Els matolls

Bufa el vent fred i silenciós
pels prats obscurs,
i només el cel somriu
amb mil ulls brillants.

Només es mou una ànima
en el mar impetuós,
i per entre les dolces paraules
que murmuren les fulles.

So tönt in Welle Welle,
Wo Geister heimlich trauren;
So folgen Worte Worten,
Wo Geister Leben hauchen.

Durch alle Töne tönet
Im bunten Erdentraume,
Ein leiser Ton gezogen,
Für den, der heimlich lauschet.

Ludwig von Széchényi (1781 — 1855)

Die abgeblühte Linde

Wirst du halten, was du schwurst,
Wenn mir die Zeit die Locken bleicht?
Wie du über Berge fuhrst,
Eilt das Wiedersehn nicht leicht.

Änd' rung ist das Kind der Zeit,
Womit Trennung uns bedroht,
Und was die Zukunft beut,
Ist ein blässer's Lebensrot.

Sieh, die Linde blühet noch,
Als du heute von ihr gehst:
Wirst sie wieder finden, doch
Ihre Blüten stiehlt der West.

Einsam steht sie dann, vorbei
Geht man kalt, bemerkt sie kaum.
Nur der Gärtner bleibt ihr treu,
Denn er liebt in ihr den Baum.

Johann Caudenz, Freiherr von Salis-Seewis (1762 — 1834)

Ins stille Land

Ins stille Land!
Wer leitet uns hinüber?
Schon wölkt sich uns der Abendhimmel trüber,
Und immer trümmervoller wird der Strand.
Wer leitet uns mit sanfter Hand
Hinüber! ach! hinüber,
Ins stille Land?

Ach Land! ach Land!
Für alle Sturmbedrohten.
Der mildeste von unsers Schicksals Boten
Winkt uns, die Fackel umgewandt,
Und leitet uns mit sanfter Hand
Ins Land der grossen Toten,
Ins stille Land.

Així parla una onada a l'altra,
on els esperits s'entristeixen secretament;
i així segueix una paraula a l'altra,
on els esperits aspiren la vida.

Entre tots els sons que sorgeixen
dels acolorits somnis de la terra,
un, només un to molt dolç és captat
per aquells que escolten secretament.

El til·ler esfullat

Compliràs el que m'has jurat
quan el temps emblanqueixi els meus cabells?
Quan travessis les muntanyes
no serà fàcil la retrobada.

El canvi és el fill del temps,
i és el perill de la separació.
I el que ens oferirà el futur
només és un pàl·lid capvespre de la vida.

Mira, el til·ler està florit encara,
quan avui l'abandones;
el tornaràs a trobar,
però el vent li haurà robat les fulles.

Solitari estarà llavors;
els homes, freds, no se'l miraran.
Només el jardiner en tindrà cura,
car en elles estimava l'arbre

Al país del silenci

Al país del silenci!
Qui ens hi conduirà?
Ja s'enfosqueix a sobre nostre
el cel ennuvolat del vespre,
i la platja s'omple més i més de runes.
Qui ens guiarà amb mà amorosa,
ai, fins al país del silenci?

Ai, país! Ai, país
amenaçat per totes les tempestes!
El més dolç dels missatgers del nostre destí
ens fa senyals amb la torxa
i ens condueix amb mà amorosa
cap al país dels grans morts,
el país del silenci.

ALBAN BERG

(1885 — 1935)

Sieben frühe Lieder

Carl Hauptmann (1858 — 1921)

Nacht

Dämmern Wolken über Nacht und Thal,
Nebel schweben. Wasser rauschen sacht.
Nun entschleiert sich's mit einem Mal:
O gieb acht! gieb acht!

Weites Wunderland ist aufgethan,
Silbern ragen Berge traumhaft
gross,
Stille Pfade silberlicht thalan
Aus verborg'nem Schoss.

Und die hehre Welt so traumhaft rein.
Stummer Buchenbaum am Wege steht
Schattenschwarz -- ein Hauch vom fernen Hain
Einsam leise weht

Und aus tiefen Grundes Dusterheit
Blinken Lichter auf in stummer Nacht.
Trinke Seele! trinke Einsamkeit!
O gieb acht! gieb acht!

Nikolaus Lenau (1802 — 1850)

Schilflied

Auf geheimem Waldespfade
Schleich' ich gern im Abendschein
An das öde Schilfgestade,
Mädchen, und gedenke dein!

Wenn sich dann der Busch verdüstert,
Rauscht das Rohr geheimnisvoll,
Und es klaget und es flüstert,
Daß ich weinen, weinen soll.

Und ich mein', ich höre wehen
Leise deiner Stimme Klang,
Und im Weiher untergehen
Deinen lieblichen Gesang.

Set cançons primerenques

Nit

Els núvols vespregen sobre la nit i la vall,
la boira sura, els rierols xiuxiuegen suaument.
Ara de sobte s'aclareix:
Oh, compte, compte!

Apareix un ampli país de meravelles,
Argentines s'aixequen les muntanyes, com en un
somni
viaranyes silenciosos il·lumints de plata
venen de sines amagades.

I el món excels és un pur somni.
Un faig callat dona negra ombra al camí,
oneja lleuger un hàlit solitari
de camps llunyans.

I des de la profunda tenebra del fons
s'encenen llums en la nit silenciosa.
Beu, ànima! Beu solitud!
Oh, compte, compte!

Cançó del canyís

Per l'amagat camí del bosc
m'agrada esquitllar-me al vespre
fins al canyís de l'erma riba,
noia, i pensar en tu!

Quan llavors el bosquet s'enfosqueix,
les canyes mormolen secretament,
i es planyen i xiuxiuegen
que haig de plorar, i plorar.

I em penso que sento surar
suaument el so de la teva veu,
i perdre's en l'estany
la teva dolça cançó.

Theodor Storm (1817 — 1888)

Die Nachtigall

Das macht, es hat die Nachtigall
Die ganze Nacht gesungen;
Da sind von ihrem süßen Schall,
Da sind in Hall und Widerhall
Die Rosen aufgesprungen.

Sie war doch sonst ein wildes Blut,
Nun geht sie tief in Sinnen,
Trägt in der Hand den Sommerhut
Und duldet still der Sonne Glut
Und Weiß nich, was beginnen.

Rainer Maria Rilke (1875 — 1926)

Traumgekrönt

Das war der Tag der Weißen Chysanthemem,
Mir bangte fast vor seiner Pracht...
Und dann, dann kamst du mir die Seele nehmen
Tief in der nacht.
Mir was so bang, und du kamst lieb und leise,
Ich hatte grad im Traum an dich gedacht.
Du kamst, und leis' wie eine Märchenweise
Erklang die Nacht.

Johannes Schlaf (1862 — 1941)

Im Zimmer

Herbstsonnenschein.
Der liebe Abend blickt so still herein.
Ein Feuerlein rot
Knistert im Ofenloch und loht.
So, mein Kopf auf deinen Knien,
So ist mir gut.
Wenn mein Auge so in deinem ruht,
Wie leise die Minuten ziehn!

Otto Erich Hartleben (1864 — 1905)

Liebesode

Im Arm der Liebe schliefen wir selig ein,
Am offenen Fenster lauschte der Sommerwind,
Und unsrer Atemzüge Frieden
Trug er hinaus in die helle Mondnacht. --

Und aus dem Garten tastete zagend sich
Ein Rosenduft an unserer Liebe Bett
Und gab uns wundervolle Träume,
Träume des Rausches -- so reich an Sehnsucht!

El rossinyol

Ha passat perquè el rossinyol
ha cantat tota la nit;
amb el seu cant tan dolç,
que l'eco retornava,
s'han obert les roses.

Però ella era de sang fogosa,
i ara camina molt cavil·losa,
amb el capell estival a la mà,
i suporta tranquil·la l'ardor del sol
sense saber què fer.

Coronada pel somni

Era el dia dels crisantems blancs,
la seva esplendor m'inquietava...
i llavors, llavors vingueres a prendre'm l'ànima
en la profunditat de la nit.
Estava angoixat, i vingueres tendra i suau;
jo havia somniat en tu,
i arribares, i suau com una melodia quimèrica
ressonà la nit.

A la cambra

Resplendor del sol tardorenc.
El vespre amable i tranquil ens contempla.
Una petita flama vermella
crepita en la llar i flameja.
Així, amb el meu cap sobre els teus genolls,
estic bé,
i quan els meus ulls descansen en els teus,
els minuts passen dolçament.

Oda amorosa

Dormíem benaurats en braços de l'amor,
per la finestra oberta mormolava el vent d'estiu,
i s'emportà la pau del nostre alè en la nit
il·luminada per la lluna.

I des del jardí arribà vacil·lant al nostre llit
perfum de roses.
I ens donà somnis meravellosos,
somniais d'embriaguesa, plens d'enyorança.

Paul Hohenberg (1885 — 1956)

Sommertage

Nun ziehen Tage über die Welt,
Gesandt aus blauer Ewigkeit,
Im Sommerwind verweht die Zeit.
Nun windet nächtens der Herr
Sternenkränze mit seliger Hand
Über Wander- und Wunderland.
O Herz, was kann in diesen Tagen
Dein hellstes Wanderlied denn sagen
Von deiner tiefen, tiefen Lust:
Im Wiesensang verstummt die Brust,
Nun schweigt das Wort, wo Bild um Bild
Zu dir zieht und dich ganz erfüllt.

ARNOLD SCHÖNBERG

(1874 — 1951)

Richard Fedor Leopold Dehmel (1863 — 1920)

Vier Lieder

Erwartung

Aus dem meergrünen Teiche
Neben der roten Villa
Unter der toten Eiche
Scheint der Mond.

Wo ihr dunkles Abbild
Durch das Wasser greift,
Steht ein Mann und streift
Einen Ring von seiner Hand.

Drei Opale blinken;
Durch die bleichen Steine
Schwimmen rot und grüne
Funken und versinken.

Und er küßt sie, und
Seine Augen leuchten
Wie der meergrüne Grund:
Ein Fenster tut sich auf.

Aus der roten Villa
Neben der toten Eiche
Winkt ihm eine bleiche
Frauenhand.

Dies d'estiu

Passen els dies pel món,
enviats des de la blava eternitat;
amb el vent de l'estiu el temps es dispersa,
i en la nit el Senyor trenca
amb mà sagrada corones d'estrelles
damunt un país de passejades i meravelles.
Oh cor, en aquests dies què pot dir
la teva més lluminosa cançó de caminant
dels teus delits més i més profunds?
En els cants de les prades el cor calla,
la paraula es torna muda quan, imatge rere imatge
t'arriba i t'omple totalment.

Quatre cançons

Espera

En l'estany verd com el mar
prop de la vil·la vermella
sota el roure mort
la lluna brilla.

On la seva fosca imatge
s'estén damunt de l'aigua,
hi ha un home i es treu
un anell de la seva mà.

Brillen tres òpals;
entre les pedres esblaimades
suren vermells i verds,
lluen i s'enfonsen.

I ell els besa,
i els seus ulls brillen
com el fons verd del mar:
s'obre una finestra.

En l'estany verd com el mar
al costat del roure mort
el saluda una pàl·lida
mà de dona.

Jesus bittelt

Schenk mir deinen goldenen Kamm;
Jeder Morgen soll dich mahnen,
Daß du mir die Haare küßtest.
Schenk mir deinen seidenen Schwamm;
Jeden Abend will ich ahnen,
Wem du dich im Bade rüstest,
O Maria!

Schenk mir Alles, was du hast;
Meine Seele ist nicht eitel,
Stolz empfang ich deinen Segen.
Schenk mir deine schwerste Last:
Willst du nicht auf meinen Scheitel
Auch dein Herz, dein Herz noch legen,
Magdalena?

Erhebung

Gib mir deine Hand,
Nur den Finger, dann
Seh ich diesen ganzen Erdkreis
Als mein Eigen an!

O, wie blüht mein Land!
Sieh dir's doch nur an.
Daß es mit uns über die Wolken
In die Sonne kann!

Waldsonne

In die braunen, rauschenden Nächte
Flittert ein Licht herein,
Grüngolden ein Schein.

Blumen blinken auf und Gräser
Und die singenden, springenden Waldwässerlein,
Und Erinnerungen.

Die längst verklungenen:
Golden erwachen sie wieder,
All deine fröhlichen Lieder.

Und ich sehe deine goldenen Haare glänzen,
Und ich sehe deine goldenen Augen glänzen
Aus den grünen, raunenden Nächten.

Und mir ist, ich läge neben dir auf dem Rasen
Und hörte dich wieder auf der glitzeblanken Syrinx
In die blauen Himmelslüfte blasen.

In die braunen, wühlenden Nächte
Flittert ein Licht,
Ein goldener Schein.

Jesús mendica

Regala'm la teva pinta daurada;
cada matí t'ha de recordar
que em vares besar el cabells.
Regala'm la teva esponja de seda,
cada vespre respiraré
els preparatius del teu bany,
oh, Maria!

Regala'm tot el que tens,
la meva ànima no és vanitosa,
rebré orgullós la teva benedicció,
regala'm la teva càrrega més pesada;
no vols posar també el teu cor
en la meva clenxa? El teu cor,
Magdalena?

Elevació

Dona'm la teva mà,
només un dit, llavors
veuré tota aquesta esfera terrestre
com meva!

Oh, com floreix el meu país,
contempla'l!
Com pot aixecar-se amb nosaltres
damunt dels núvols fins al sol!

Sol del bosc

En la nit fosca i mormolant
brilla una llum:
un raig verd daurat.

Lluen flors i herbes
i corrents cantants
i saltadors, i records.

Apagades fa molt de temps
es tornen a despertar daurades:
totes les teves alegres cançons.

I veig brillar els teus cabells daurats,
i veig brillar els teus ulls daurats,
en la nit verda i xiuxiuejant.

I és com si jugués al teu costat damunt la gespa,
i et tornés a sentir tocar la siringa relluent
bufant en els aires blaus del cel.

En la nit fosca i agitada
brilla una llum:
un raig daurat.

HUGO WOLF (1860 — 1903)

Johann Wolfgang Goethe (1749 — 1832)

Lieder der Mignon

Nur wer die Sehnsucht kennt

Nur wer die Sehnsucht kennt
Weiss, was ich leide!
Allein und abgetrennt
Von aller Freude,
Seh' ich an's Firmament
Nach jener Seite.
Ach! der mich liebt und kennt
Ist in der Weite.
Es schwindelt mir, es brennt
Mein Eingeweide.
Nur wer die Sehnsucht kennt
Weiss, was ich leide!

Heiss mich nicht reden

Heiss mich nicht reden, heiss mich schweigen,
Denn mein Geheimnis ist mir Pflicht;
Ich möchte dir mein ganzes Innre zeigen,
Allein das Schicksal will es nicht.

Zur rechten Zeit vertreibt der Sonne Lauf
Die finstre Nacht, und sie muss sich erhellen;
Der harte Fels schliesst seinen Busen auf,
Missgönnt der Erde nicht die tiefverborgnen Quellen.

Ein jeder sucht im Arm des Freundes Ruh,
Dort kann die Brust in Klagen sich ergiessen;
Allein ein Schwur drückt mir die Lippen zu,
Und nur ein Gott vermag sie aufzuschliessen.

So lasst mich scheinen

So lasst mich scheinen, bis ich werde,
Zieht mir das weisse Kleid nicht aus!
Ich eile von der schönen Erde
Hinab in jenes dunkle Haus.

Dort ruh' ich eine kleine Stille,
Dann öffnet sich der frische Blick;
Ich lasse dann die reine Hülle,
Den Gürtel und den Kranz zurück.

Und jene himmlischen Gestalten
Sie fragen nicht nach Mann und Weib,

Cançons de Mignon

Només el qui coneix l'enyorança

Només el qui coneix l'enyorança
sap el que sofreixo!
Sola i separada
de tota alegria,
miro el firmament
cap aquell costat.
Ai! el que m'estima i em coneix
està molt lluny.
Em marejo, se'm cremen
les entranyes.
Només el qui coneix l'enyorança
sap el que sofreixo!

No em facis parlar

No em facis parlar, fes-me callar,
car el secret és el meu deure.
Et voldria mostrar tots els meus pensaments,
però el meu destí no ho permet.

En el moment oportú el curs del sol
expulsa l'obscura nit, que s'ha d'il·luminar;
la dura roca obre les seves entranyes
i no escatima a la terra les ocultes fonts.

Cadascú busca repòs en els braços de l'amic,
on el cor pugui desfogar les seves queixes,
però un jurament em tanca els llavis,
i només un déu els podria obrir.

Deixeu-me lluir

Deixeu-me lluir, mentre visqui;
no em traieu el vestit blanc!
M'apresso a deixar la bella terra
cap a aquella sòrdida morada fosca.

Descansaré allà en curta pau,
després s'obrirà la fresca mirada
i deixaré llavors darrere meu
els simples embolcalls, la cinta i la corona.

I aquelles figures celestials
no pregunten si ets home o dona,

Und keine Kleider, keine Falten
Umgeben den verklärten Leib.

Zwar lebt' ich ohne Sorg' und Mühe,
Doch fühlt' ich tiefen Schmerz genug.
Vor Kummer altert' ich zu frühe;
Macht mich auf ewig wieder jung!

Kennst du das Land

Kennst du das Land, wo die Zitronen blühen,
Im dunkeln Laub die Gold-Orangen glühen,
Ein sanfter Wind vom blauen Himmel weht,
Die Myrte still und hoch der Lorbeer steht?
Kennst du es wohl?
Dahin! dahin
Möcht' ich mit dir, o mein Geliebter, ziehn.

Kennst du das Haus? Auf Säulen ruht sein Dach.
Es glänzt der Saal, es schimmert das Gemach,
Und Marmorbilder stehn und sehn mich an:
Was hat man dir, du armes Kind, getan?
Kennst du es wohl?
Dahin! dahin
Möcht' ich mit dir, o mein Beschützer, ziehn.

Kennst du den Berg und seinen Wolkensteg?
Das Maultier sucht im Nebel seinen Weg;
In Höhlen wohnt der Drachen alte Brut;
Es stürzt der Fels und über ihn die Flut!
Kennst du ihn wohl?
Dahin! dahin
Geht unser Weg! O Vater, laß uns ziehn!

i cap vestit, ni cap arruga
cobriran el cos transfigurat.

Vaig viure certament sense penes ni molèsties,
però vaig sentir un profund dolor.
L'aflicció em va envellir massa aviat...
Feu-me jove per sempre més!

Coneixes el país

Coneixes el país on floreixen els llimoners,
on brillen les taronges daurades entre obscurs brancatges
una dolça brisa bufa en el cel blau,
les murtres estan callades i creixen els llores?
El coneixes bé?
Cap allà! Cap allà
voldria, estimat, anar amb tu!

Coneixes la casa? Sobre les columnes reposa la teulada.
Resplendeix la sala i brilla la cambra,
i hi ha estàtues de marbre que em pregunten:
què t'hem fet, pobre criatura?
La coneixes bé?
Cap allà! Cap allà
voldria, protector meu, anar amb tu!

Coneixes la muntanya i el seu boirós camí?
La mula el busca entre la boira;
en les cavernes hi viu l'antiga nissaga dels dragons
les roques es precipiten sobre el riu.
La coneixes bé?
Cap allà! Cap allà
ens porta aquest camí! Pare, deixa'ns-hi anar!

Traduccions de Manuel Capdevila i Font